

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 31 juli 2009

Mede namens de minister van Justitie deel ik u het volgende mee.

Van 22 tot en met 26 juni 2009 vond in Lyon de plenaire vergadering van de Financial Action Task Force on money laundering (FATF) plaats. De FATF is een internationale taskforce die zich bezig houdt met de bestrijding van witwassen en de financiering van terrorisme¹.

Ik informeer u over de belangrijkste onderwerpen die tijdens de plenaire vergadering aan de orde zijn geweest.

Nederlands voorzitterschap

Deze plenaire vergadering was de laatste onder het Braziliaanse voorzitterschap: per 1 juli jongstleden is Nederland voorzitter van de FATF geworden en dit zal tot 1 juli 2010 duren. Tijdens de plenaire vergadering zijn de belangrijkste onderwerpen voor het Nederlandse voorzitterschap gepresenteerd zoals de financiële crisis, internationale samenwerking, onderwerpen voor de verwachte nieuwe vierde ronde van wederzijdse evaluaties, meer focus op de effectiviteit van de handhavingketen binnen de FATF en de versterking van de dialoog met de private sector.

Financiële crisis

Februari jongstleden heeft de FATF besloten om – op voorstel van Nederland een onderzoek te doen naar de gevolgen van de financiële crisis voor het beleidsterrein van de FATF. Tijdens de afgelopen plenaire vergadering zijn de eerste resultaten van het onderzoek gepresenteerd. Het eindrapport zal in september door de FATF worden aangeboden aan de ministers van Financiën en de leiders van Centrale banken van de G20. Kernbegrippen in deze rapportage zullen zijn: internationale samenwerking, transparantie en de wereldwijde implementatie van de FATF standaarden. Verdere ontwikkeling en effectieve implementatie van FATF standaarden moet bijdragen aan meer transparantie in het financiële systeem. Een voorbeeld van een dergelijke FATF standaard is Customer Due Dilligence (CDD) waarbij banken en financiële instellingen geacht worden hun cliënten te kennen en geen relaties aan te knopen met personen die het vertrouwen in de financiële onderneming kunnen schaden. Een juiste norm en toepassing van CDD zorgt ervoor dat voorkomen wordt dat financiële ondernemingen kunnen worden gebruikt voor verkeerde doeleinden. Een ander voorbeeld van een instrument dat een bijdrage aan de transparantie in de financiële sector kan leveren is het binnen de FATF meer aandacht geven aan de zogenaamde «fit & proper» test; door de achtergrond van toekomstige bestuurders van te voren te bekijken kan er voorkomen worden dat criminelen toegang krijgen tot het bestuur van financiële instellingen.

Internationale samenwerking

In de slotverklaring van de G20 top van afgelopen voorjaar in Londen hebben de leiders van de G20 de FATF opgeroepen om «actie te ondernemen tegen onwillige jurisdicties²» (uncooperative jurisdictions) en de FATF verzocht om «de controle op het naleven van de FATF standaarden door jurisdicties te wijzigen en te versterken» (revise and reinvigorate the review process for assessing compliance by jurisdictions with AML/CFT standards)³.

¹ Meer informatie is te vinden op de website van het FATF: <http://www.fatf-gafi.org>

² Verklaring G20 leiders, Londen bijeenkomst, April 2009.

³ G20 verklaring inzake de versterking van het financiële systeem, Londen, april 2007.

Tijdens de plenaire vergadering van juni jongstleden is er binnen de FATF overeenstemming bereikt over een nieuwe procedure die zal leiden tot de identificatie van oncoöperatieve en «high risk» jurisdicties. Hierbij moet gedacht worden aan jurisdicties waar het risico van witwassen of terrorisme financiering hoog is, daarbij rekening houdend met de omvang van de financiële sector van de jurisdictie en het aandeel van de financiële sector van de jurisdictie in relatie tot de regio en wereldwijd. De eerste uitkomsten van dit proces worden in februari 2010 verwacht.

Vierde ronde van wederzijdse evaluaties

De FATF evalueert haar leden op de implementatie van de 40 aanbevelingen ter voorkoming van witwassen en de 9 speciale aanbevelingen ter voorkoming van terrorismefinanciering. Dit gebeurt op basis van de in 2003 herziene methodologie en door middel van peer review. Inmiddels is de FATF bijna aan het eind van de derde ronde van wederzijdse evaluaties. Nederland wordt als laatste geëvalueerd. Het evaluatierapport over Nederland zal worden besproken tijdens de plenaire vergadering in juni 2011.

Momenteel staat de vorm en invulling van de volgende – 4e – ronde van evaluaties op de agenda en is dit onderwerp ook één van de prioriteiten van het Nederlandse voorzitterschap. Er zal onder meer worden bekeken hoe de evaluaties beter kunnen worden vormgegeven en welke onderwerpen nadere regelgeving behoeven. Er is afgesproken dat er twee expertgroepen nader naar de verschillende onderwerpen zullen kijken. Onder andere zal bekeken worden of belastingontduiking als gronddelict voor witwassen kan worden toegevoegd aan de lijst van gronddelicten die de FATF hanteert. De uitkomsten van deze exercitie zullen gepresenteerd worden tijdens de plenaire vergadering in oktober 2011.

Versterking handhavingsketen

Een anti witwassysteem is niet compleet zonder een effectieve handhavingsketen. Niettemin focussen de huidige 40 + 9 aanbevelingen van de FATF zich primair op een adequaat wettelijk kader en preventieve maatregelen voor de financiële sector.

In het kader van de 4e ronde gaat de FATF onder andere nadenken over mogelijke uitbreiding van de aanbevelingen die te maken hebben met de handhavingsketen. Hierbij zal onder andere nagedacht worden over de rol van financieel rechercheren en hoe dit kan worden versterkt, hoe de analyse en het gebruik van verdachte transacties kunnen worden versterkt, hoe de samenwerking binnen de anti-witwasketen kan worden verbeterd en hoe meer nadruk kan worden gelegd op de confiscatie van criminele goederen.

Voetbal en witwassen

Als laatste punt breng ik het rapport over witwassen in de voetbalsector nog onder uw aandacht¹. De FATF heeft een onderzoek afgerond naar de vraag of de voetbalsector aantrekkelijk is voor witwassen. Het rapport beschrijft de voetbalsector in zowel economische als sociale context en laat aan de hand van van verschillende voorbeelden en praktijkgevallen zien dat er diverse mogelijkheden zijn om crimineel geld te investeren in deze sector.

¹ http://www.fatf-gafi.org/document/20/0,3343,en_32250379_32237202_43216660_1_1_1_1,00.html

Voor de samenstelling van het rapport is samengewerkt met internationale voetbal organisaties zoals de FIFA, UEFA en het Internationaal Olympisch Comité en met experts van nationale overheden.

De minister van Financiën,
W. J. Bos